Undervisnings-vägledning

Blissymbolics Communication Institute

November 1975

Bliss
grundkurs
Inledande bedömning

F. (BC)

Innan man börjar med Blissymboler för en individ måste man göra en del överväganden för att komma fram till om Blissymboler verkar vara lämpliga för individen eller om något annat alternativt kommunikationssätt är att föredra. Det gäller alltså att komma fram till vilket alternativ som är lämpligast för individen just nu. Att vara noggrann i sin bedömning är viktigt bl. a. för att undvika misslyckanden.
I Kanada och USA används formella test oftare än hos oss, men det är inte alltid nödvändigt att göra detta, speciellt om man redan känner individen sedan tidigare.
Mer bakgrund till inledande bedömning finns i "The Handbook" och i Fr. H. Silverman: "Communication for the Speechless", Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, New Jersey 07632, 1979.

Följande huvudpunkter kan ingå i en sådan bedömning:

1. Förutsättningar hos individen
2. Omgivningens inställning
3. Förutsättningar att genomföra symbolundervisningen
4. Målsättning med symbolanvändningen

visa BCI + UK-häfte

1. Förutsättningar hos individen

får man fram genom att göra en individuell kommunikationsbedömning. Se formulär.
Kommunikationsbedömningen är ett teamarbete, där alla hjälps åt att få en så bra bild som möjligt av individens förutsättningar.
Formuläret bygger på samarbete mellan talterapeut, arbetsterapeut/ sjukgymnast, psykolog, lärare och ev. läkare och teknisk expert.
Även föräldrars och anhörigas observationer och syn på individens förutsättningar är viktiga för den totala bedömningen.
Punkterna i formuläret tar upp faktorer som bestämmer om individen är lämpad för Blissymboler eller något annat alternativt kommunikationssätt, och man kan också få en uppfattning om hur symbolprogrammet ska utformas, vilka problem som måste lösas osv.

Genomgång av punkterna i formuläret:

DIAGNOS OCH ALLMÄN BAKGRUND:

Vilken diagnos har individen och hur ser den medicinska bakgrunden ut? Prognos? Studera ev. läkarjournal.
- Vad är orsaken till kommunikationsproblemen?
- Varför önskas ett alternativt kommunikationssätt?
- Vem önskar ett alternativt kommunikationssätt?

Allmän anamnes - familjebakgrund, hem/institution, erfarenheter, tidigare verksamhet (t.ex. yrkesbakgrund).

VILJA ATT KOMMUNICERA:

- Vill individen över huvud taget kommunicera?
- Förstår han/hon värdet av att kunna meddela sig med omvärlden?
- Kan individen göra ett val?
- Har han/hon något pålitligt sätt att visa ja resp. nej?

Att förstå betydelsen av kommunikation måste föregå inlärningen av symboler. Om individen inte förstår att han/hon kan påverka omgivningen genom kommunikation, bör man träna detta innan man börjar med symboler. Använd då meida som individen är förtrogen med, t.ex. bilder. Träna individen att göra val i vardag och lek för att också motivera honom/henne till kommunikation.

Frustrering

Har individen stor vilja att kommunicera är den ofta förenad med stor frustration. Är däremot frustrationen liten kanske individen inte inser värdet av att kunna kommunicera. Kanske är han/hon apatisk, vilket ibland kan vara tecken på att han/hon gett upp sina försök till kommunikation med omgivningen. Då gäller det att försöka återge individen motivation att försöka göra sig förstådd.

aggressiv

ALLMÄN VAKENHET:

Är individen intresserad av vad som händer runt den?
Hur reagerar han/hon på det som händer i omgivningen?
Försöker han/hon delta på något sätt?
Förstår han/hon humor i situationer?
Visar han/hon nyfikenhet?

NUVARANDE KOMMUNIAKTIONSSÄTT:

Hur kommunicerar individen nu?
Med talljud
gester/åtbörder
ansiktsuttryck kroppsspråk
(allmänt beteende) ?
hj.med bild-, ord- eller bokstavstavla

Är nuvarande kommunikationssätt tillräckligt för att tillgodose individens kommunikationsbehov?

TAL OCH SPRÅK:

Detta är talterapeutens område och här går man närmare in på hur individens tal och språk fungerar. Kan baseras på formella test.

a) Språkförmåga

Det gäller att bilda sig en allmän uppfattning om hur individens språk fungerar. Språkförståelsen spelar här en central roll. Uppfattar individen instruktioner/uppmaningar och kan han/hon efterkomma uppmaningar? Språkliga test kan användas.

Ex. på test: Reynell Developmental Language Scale

Epstein - impressivt test

Peabody Vocabulary Test - ordförrådstest

Lundamaterialet - grammatiktest

b) Funktionellt tal

Vad är det bästa individen kan prestera i fråga om tal?

- enstaka ljud (vokalisering)
- enstaka ord
- ofullständiga meningar
- fullständiga meningar

Vem förstår det som individen försöker säga?

- föräldrar och anhöriga
- välbekanta personer
- obekanta personer

I vilka situationer kan man förstå individens tal?

Uppfattningen om det funktionella talet baseras på allmän observation, ev. kompletterat med test samt på samtal med familjen och aktuell personal.

c) Möjligheter till tal Prognos?

- Motoriska förutsättningar. Har individen haft problem med ätandet?
- Defekter i talorganen
- Prognos för tal på kort resp. lång sikt. Har talet förbättrats/försämrats under de senaste två åren? Har individem talterapi? Resultat?

  Exempel: I de fall där prognosen är dålig på kort sikt och osäker på lång sikt, kan man rekommendera somboler åtminstone på kort sikt - som ersättning till tal, komplement till tal och/eller för att främja språkutvecklingen.

UTVECKLINGSNIVÅ

Psykologens område. Det är svårt att göra en fullständig och rättvisande utvecklingsbedömning av en icke-talande individ, och man får fr.a. hålla sig till icke-verbala test eller test som endast fordrar ja- resp. nej-svar eller pekning. Bedömning via ett test blir grov, och det är lätt att över- eller underskatta individens utvecklingsnivå. Helt misslyckat i många fall! jmf. Rosita

Exempel på psykologtest, som kan användas för icke-talande:

Griffith's

Leiter - klosstest

Columbia - går ut på att visa vilken figur som inte passar ihop med övriga.

Individen kan bli lättare att testa även med verbalt test när han/hon fått ett uttrycksmedel, t.ex. 400 Blissymboler. Då kan man pröva att testa igen och kanske komma fram till en mer adekvat utvecklingsnivå.? jmf. B.B.

SYN OCH VISUELL PERCEPTION

a) en grov undersökning av synskärpa och synfält - ev. med hjälp av specialist. jmf. Linda

b) Vilken typ av visuellt material kan individen förstå/uppfatta och handskas med?

- konkreta föremål, t.ex. en bil
- miniatyrer av föremål, t.ex. en leksaksbil
- identifiera bilder - benämning. Att t.ex. på frågan "Var är bilen?" kunna peka ut rätt bild.
- identifiera bilder - efter funktion. Att t.ex. på frågan "Vad kan man åka i?" kunna peka ut rätt bild.
- betydelsebärande symboler, t.ex. Blissymboler.
- icke betydelsebärande symboler, t.ex. bokstäver.

Om individen t.ex. klarar att identifiera bilder utifrån funktion, kan man pröva med några Blissymboler som ett led i bedömningen, för att se om individen kan handskas med symboler:

I) Matchning av symbol -föremål/bild.
II) Använda symboler som svar på frågor.
III) Kommer individen ihåg symbolerna?

Den nivå av visuellt material som individen kan handskas med bestämmer vilket alternativt kommunikationssätt man kan rekommendera.

- gester/åtbörder
- bilder

- symboler
- ord/bokstäver

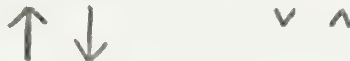
Det är viktigt att börja på den nivå där individen befinner sig (ev. lägre),

Exempel 1: Om individen kan förstå/uppfatta bilder men inte förstår symbolisk representation, bör kommunikationshjälpmedlet baseras på bilder till att börja med, för att ev. senare gå över till ökad svårighetsgrad, t.ex. symboler och bokstäver.

Exempel 2: Om man funderar på att introducera en ordtavla, bör den från början vara baserad på sådana ord som individen redan kan läsa och alltså kan använda för sin kommunikation snarare än sådana ord som man tror att individen kommer att lära sig längre fram.

c) För att kunna bestämma hur symbolkartan ska se ut beträffande antal symboler, deras storlek och placering på kartan, kan man bedöma individen i följande avseenden:

- minsta storlek på bild eller symbol, som individen kan uppfatta (jämför lämpliga storlekar på symbolrutor),
- avstånd mellan stimuli (bilder eller symboler) som krävs för att individen ska kunna skilja dem åt.
- formdiskrimination: Hur små skillnader mellan former kan individen uppfatta? T.ex. skillnad mellan detaljer i symboler:

d) Figur - bakgrund.
Vad är maximalt antal stimuli (bilder/symboler) som individen kan ha framför sig samtidigt och bland dem urskilja en speciell.

Demonstration med bildplancher och ev. symbolplancher av olika utförande beträffande bildstorlek, antal, placering.

HÖRSEL OCH AUDITIV PERCEPTION

Tonaudiogram kan tas, men det kan vara svårt att genomföra undersökningen. Man kan dock få sig ett grovt mått på hur individen uppfattar tal i bullrig miljö. Viktigt är att bilda sig en uppfattning om hur den auditiva kanalen fungerar för individen i fråga om att ta emot information. Man kan här få en ledning för sitt fortsatta arbete. Arbetar man med en hörselskadad/döv bör man kanske börja med konkreta symboler och begränsa antalet. Har man en individ med svårigheter att förstå det som sägs, bör man försöka att peka så mycket som möjligt på symbolkartan när man är tillsammans med individen för att ge honom/henne chans att även utnyttja den visuella kanalen för att få information. Det gäller alltså att anpassa undervisningen till individens

förutsättningar, och här kan alltså hörseln avgöra hur man ska arbeta med individen.

MOTORIK

Arbetsterapeutens och sjukgymnastens område.
a) Allmänna motoriska förutsättningar
Viktigast är här att studera muskeltonus och reflexpåverkan, fr.a. med tanke på att sittställningen ska bli så bra som möjligt för kommunikation. Hindrar tonus och reflexer individens möjligheter att utnyttja ett alternativt kommunikationssätt?

b) Pekmöjlighet
Vilken kroppsdel fungerar bäst för pekning?
- hand (finger, knuten näve)
- fot
- ögon

Hur stor räckvidd har individen? Inom vilket område av en karta pekar individen bäst? Talar om hur stor kartan kan bli och var högfrekventa symboler bör placeras.

c) Förflyttning
Är det en rörlig individ? Går han/hon på egen hand eller med något gånghjälpmedel eller är individen rullstolsbunden?
Säger en del om vad som kan behöva anpassas i fråga om kartor. Varje kategori har sina speciella praktiska problem.

2. Omgivningens inställning

Vilken inställning har personer i individens omgivning (föräldrar, anhöriga, personal) gentemot att införa ett alternativt kommunikationsmedel? Har man behov at ett alternativt kommunikationssätt? Man behöver en positiv omgivning med folk som ställer upp för att kunna börja, eftersom det krävs mycket stöd från omgivningens sida, särskilt i början. Ibland kan det behövas samtal med t.ex. föräldrar kring behovet av ett alternativt kommunikationssätt. Just inom familjen har man ofta ett sätt att kommunicera, som fungerar ganska bra där, men som inte fungerar lika smidigt tillsammans med utomstående. Man får ofta höra att "vi förstår vårt barn så bra". Men vad förstår man? Är det sådant som rör den dagliga rutinen eller kan man även förstå när individen försöker "tala" inom mer komplicerade ämnen.
Föräldrar till förskolebarn kan ha svårt att acceptera att man inför

ett alternativt kommunikationssätt, eftersom de tar detta som ett misslyckande. De kan tycka att man har gett upp hoppet om att deras barn ska kunna lära sig tala på vanligt sätt. Det är viktigt att samtala om dessa känslor och tankar och peka på den möjlighet till språkutveckling som Blissymbolerna kan ge.
Äldre barns föräldrar kan tycka att kommunikationen fungerar bra inom familjen och inser kanske inte att barnet kan behöva göra sig bättre förstådd bland andra människor, som inte känner barnet så väl som de själva.
Man kan även ta upp frågan om konsekvenserna av att barnet får större möjligheter att kommunicera - att detta även ställer större krav på omgivningen, att barnet kanske kommer att fråga om sådant som det tidigare inte haft chansen att ta reda på själv. Är man nyfiken att veta vad barnet egentligen tänker på, funderar över etc.?
Omgivningens inställning påverkar mottagligheten för alternativ kommunikation och motivation att hjälpa individen att lyckas.

3. Förutsättningar att genomföra symbolundervisningen

Förutsättningar att genomföra symbolundervisningen är en fråga om resurser. Vilka resurser finns det att genomföra ett symbolprogram? Vem ska ha ansvaret för undervisningen? Hur ska uppföljningen av undervisningen ske? Hur ska informationen till personer i individens omgivning läggas upp och genomföras för att nå alla? Vad kan man kräva av personer i individens omgivning?
Man bör också se om situationen för individen kommer att förändras på kortare eller längre sikt: Hur ska man kunna fortsätta om individen byter skola/arbetsplats e.d.? Hur ska uppföljning och överföring av information då kunna ske?

4. Målsättning med symbolanvändningen vid kommunikationssvårigheter

1. Ersättning till tal
2. Komplement till tal
3. Signalsystem
4. Hjälp till språkutveckling

Kommentarer:

1. För den individ som t.ex. på grund av rörelsehinder inte har motoriska möjligheter att utveckla ett tal. Individen kan helt eller i viss utsträckning utnyttja Blissystemets möjligheter t.ex. satsbildning, hjälpsymboler och operatorer.

2. För den som har ett tal som bara förstås av vissa personer i omgivningen eller i vissa situationer. T.ex. en person med dysartri (uttalssvårigheter).
3. För den som inte kan producera några fullständiga meningar utan använder symbolerna för att signalera grovt vad han/hon vill "prata" om.
4. Fr.a. för det lilla barnet, som trots försenad talutveckling kan tränas språkligt, t.ex. begreppsbildning, meningsbyggnad.

Andra målsättningar med användning av Blissymboler

- Att fungera vid utveckling av läsfärdighet, stöd vid läsinlärning.
- Som stöd vid inlärning av grammatik och främmande språk.
- För internationell kommunikation: brevskrivning och resor.

REGIONALA KONTAKTMÄN FÖR BLISS' SYMBOLKOMMUNIKATION.

NORRA REGIONEN:

Norrbotten:

Villy Elaine Benzein
Pl 110
960 17 Norra Bredåker (Boden)

tel. 0921 - 20203 hem
- 50000/29 arb.

Västerbotten:

Mona Stenberg
Skidspåret 23 B
902 35 Umeå

tel. 090 - 115457

UPPSALAREGIONEN:

Kerstin Falk
Lingonstigen 7
776 00 Hedemora

tel. 0225 - 14364 hem
- 12120 arb.

STOCKHOLMSREGIONEN:

Mona Höök
Infanterigatan 19 sv.
171 59 Solna

tel. 08- 276179 hem
- 855862 arb.

Gotland:

Anna Brita Bohman
Södra Kustvägen 3
620 20 Klintehamn

tel. 0498 - 40632 hem
- 40410 arb.

ÖREBROREGIONEN:

Barbro Segerberg
Galléengatan 4
633 50 Eskilstuna

tel. 016 - 141386 hem
- 131918 arb.

forts. Kontaktmän...

LINKÖPINGSREGIONEN:

Kerstin Lörström
Knektgatan 39
582 65 Linköping

tel. 013 - 129540
ankn.2428 el. 2593

Kerstin Wester
Norrbergavägen 25
590 54 Sturefors

tel. 013- 129540 ankn. 2419

VÄSTRA REGIONEN:

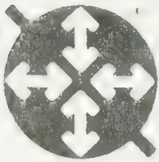
Britt Karlsson
Skrivarevägen 15
442 00 Kungälv

tel. 0303 - 92098 hem
031 - 530440/55 arb.

SÖDRA REGIONEN:

Boris Larnert
Ejdervägen 1
222 33 Lund

tel. 046 - 141223 hem
040 - 990000/2859 el. 1631 el. 2802

Blissymbolics
Communication
Institute

gathering
dissemination
Blissymbolics
× much, many

862 Eglinton Avenue E.
Toronto, Ontario
Canada M4G 2L1
(416) 425-7835

Denna undervisningsvägledning är ett utdrag ur "Teaching Guidelines", framställd av Blissymbolics Communication Institute, november 1975. Översättning och viss bearbetning: Svenska filialen för Bliss symbolkommunikation.

VÄGLEDNING VID SYMBOLINSTRUKTION

Denna undervisningsvägledning är menad, att vara ett komplement till OCCC:s workshop inom forskningsprojektet symbolkommunikation. (OCCC = Ontario Crippled Children's Centre, Toronto, Canada) Det är skrivet i förhoppning, att ge en preliminär ram för en "symbollärare", som skall planera ett meningsfyllt symbolinlärningsprogram. Utvecklandet av en omfattande handbok för lärare, föräldrar och administratörer utgör nästa fas i forskningsprojektet. (Handboken trycktes på engelska sommaren 1978 och kommer att översättas till svenska. Översättarens anmärkning).

Man kan anta, att vem som helst, som ger sig in på lära ett barn symboler, inser vad det betyder för barnet, att kunna kommunicera. De besvikelser och begränsningar, som uppstår för ett barn, som är oförmöget att tala, är välkända för alla, som sysslar med sådana barn. Innan man introducerar symboler, måste man avväga vad talet betyder för barnets övriga utvecklingsprocesser, så att planeringen av symbolinstruktionen inte blir alltför begränsad i sin målsättning.

Långt innan barnet lär sig läsa, använder det språket, för att få information och för att testa sina idéer beträffande omvärlden, för social kontakt, för att ge uttryck för känslomässig spänning, att uttrycka sina känslor för andra, för rollekar, för att skaffa erfarenhet om sig själv och andra, att ge uttryck för fantasi och skapande, att utveckla kropps- och rumsuppfattning - lika väl som att ge information till andra och få akuta fysiska behov tillfredsställda.

Språket ger barnet möjlighet att utvecklas kognitivt (förståndsmässigt), socialt och emotionellt (känslomässigt).

Då symboler introduceras till ett barn, skall detta planeras så att det kommer alla områden till godo, vilket illustreras i figur 1, sidan 18.

Talet är betydelsefullt eftersom det vidgar barnets värld - det kan också vara vårt mål med symboler.

Läsning har inte inbegripits som kommunikationsmedium för det lilla barnet - det är först i ett senare skede i barnets utveckling, som läsning kan bidra till förstånds-, social- och känslomässig utveckling. Symboler som ersättning för tal kan utgöra den tidiga grund, på vilken den mer avancerade kommunikationen, i form av läsning och skrivning kan byggas. På denna grund av säker kommunikation mellan människor, kan läsning och skrivning bidraga till en ständigt vidgad medvetenhet och kunskap om det egna jaget och om omvärlden. (Figur 2, sidan 18)

I denna undervisningsvägledning används benämningen lärare på den person, som är direkt ansvarig för planering och genomförande av symbolinstruktionen. Denna lärare kan vara professionell lärare, logoped, terapeut av annan kategori, förälder eller någon annan intresserad. Allmänna riktlinjer ges för inlärningsprogrammet och därefter hoppas vi, att varje lärare anpassar och förnyar detta, för att möta det enskilda barnets behov och kommunikationsförmåga, kunskaper och inlärningsförmåga.

Innan vi går in på symbolprogrammet, är det två viktiga frågor, som måste ställas:

1 "ÄR SYMBOLER LÄMPLIGA FÖR DETTA BARN JUST NU?"

För att ge tillförlitligt svar på detta, måste följande faktorer beaktas:

- -Nivån av funktionellt tal och prognos för tal
- -Nuvarande medel för kommunikation
- -Utvecklingsnivå
- -Ålder
- -Hörsel och auditiv perception
- -Syn och visuell perception
- -Grad av språkförståelse
- -Vilja att kommunicera med andra
- -Förmåga att fatta beslut. (Har barnet ett pålitligt ja-nej-svar?)
- -Grad av fysiskt handikapp och dess inverkan på barnets förmåga att använda en symbolkarta.

-Intresse för symboler och förmodad motivation att utnyttja dem som kommunikationsmedel (särskilt betydelsefullt då det gäller äldre barn).
-Hemmets och skolans förmåga och vilja att acceptera, lära och använda symbolerna.

Baserat på erfarenheter från OCCC vet man, att vilken som helst av ovan nämnda faktorer kan inverka negativt på barnets villighet att lära symboler. Du rekommenderas att söka råd från "specialist", om Du inte anser Dig kunna ensam bedöma ovanstående. Innan Du bestämmer Dig för symbolinlärning, skall Du vara övertygad om, att symboler är den lämpligaste formen för kommunikation i det utvecklingsskede Ditt barn befinner sig i just nu.

2 Den andra frågan är:
"HUR LÅNG TIDSPERIOD SKALL ANSLÅS FÖR NYBÖRJARTRÄNING, INNAN MAN BESLUTAR OM SYMBOLKOMMUNIKATION ÄR REALISTISK ELLER EJ FÖR ETT BARN?"

På grund av det vida spektrum av situationer och inlärningsmetoder som finns, måste denna tidsperiod variera, men man skall vara försiktig att göra för snar bedömning. För ett barn, som inte har erfarenhet av att själv initiera kommunikation, tar det flera månader att anpassa sig till den nya roll man fordrar av barnet.

Då denna vägledning skrivs, planerar man ett tvåårs försöksprojekt på 40 olika institutioner och skolor. Med utgångspunkt från erfarenheter från detta planeras att utge en handbok för lärare, föräldrar och administratörer. (Se tidigare anmärkning). Vad som här i vägledningen ges, är från en tidigare tvåårs erfarenhet på OCCC.

ATT INTRODUCERA SYMBOLER TILL BARN

ALLMÄNNA SYNPUNKTER VID PLANERING

Man måste skilja mellan att lära ett barn symboler och att kommunicera med ett barn med hjälp av symboler. Det är viktigt, att ett barns symbolinlärningsprogram planeras och att en person har ansvaret för detta. Det är lika viktigt, att barnet får kommunicera med symboler bland flera intresserade och accepterade personer i omgivningen. Den första planeringen som läraren gör, innebär därför att hjälpa vuxna och barn i symbolbarnets omgivning att bli införstådda och känna sig trygga med symbolspråket. Rollen för personer kring barnet är att föra en stimulerande konversation med det symboltalande barnet, ge barnet feed-back, när ett symbolmeddelande uppfattas och ge barnet en modell för talad svenska under den tid de umgås naturligt med barnet.

Läraren ansvarar för att ge barnet information om vad symbolspråket kan ge. Här kan många vägar användas.

Direkt undervisning, för att förklara symbolernas betydelse. Då barnet fått en snabbhet i symbolanvändningen, blir lärarens utformning av symbolmeddelanden viktig som modell. Även den informella (indirekta) inlärningen, som äger rum vid samtal blir mer betydelsefull. Den fortgående balansen mellan dessa tre tillvägagångssätt påverkas av barnets tidigare förvärvade kunskaper, dess sätt att lära in och dess nivå av symbolskicklighet.

1 Symbolinlärning och konversation skall vara roande, socialiserande och ligga på barnets intressenivå. Om repetition är nödvändig, bör man planera varierande situationer, där barnet ges många möjligheter, att använda de nya symbolerna i ett intressant och meningsfullt sammanhang.

2 Symboler utgör ett medel för kommunikation. Värdet att kunna en symbol beror på dess användbarhet. Så snart ett barn kan en symbol, skall man planera situationer, där den kan komma till funktionell användning. Det betyder inte, att man skall konstruera arbetsuppgifter med symboler eller särskilda symbolspel, utan därmed menas planering av situationer, där det är betydelsefullt för barnet att ge eller ta emot information genom att använda den nya symbolen. Att få feed-back från andra personer är viktigt för barnets inlärning.

3 Att lära symboler som [illegible] inlärningsformer. Förklaring av begrepp, ökad förståelse för sambandet mellan olika begrepp m m blir möjlig, alltefteroom läraren introducerar inlärningsaktiviteter där barnet kan använda nya symboler för att vidga sin kunskap och utveckla den kognitiva förmågan.

Att lära sig betydelsen av symbolerna kan vara den lättaste delen av uppgiften. Att använda symbolerna på ett meningsfullt sätt kan ta mycket längre tid. Behovet av repetition och övning (praktisk tillämpning) varierar starkt. Om läraren redan från början planerar en försöksperiod på flera månader, kan han - hon vara säkrare på, att inte avbryta programmet för tidigt, om barnet skulle vara långsamt med att göra framsteg.

Symbolkartorna, som finns med i denna vägledning, är utvecklade av ett lingvistiskt forskningsprojekt i samarbete med teamet omkring Ontario Crippled Childrens Centres symbolkommunikationsprojekt. Symbolerna har hämtats ur Charles K Bliss´ bok Semanthography - Blissymbolics. Såvitt möjligt, har de använts i sin ursprungliga form. Nya symboler har skapats och ändringar har också gjorts när:

1) Symboler, som barn behöver, ej fanns med i Semantografin.
2) Barnets begränsade symbolförråd (t ex begränsat av barnets fysiska handikapp) nödvändiggjorde utveckling av ett mer vidgat symbolbegrepp, eller då OCCC-teamet fann, att symbolen i Semantografin var olämplig för det lilla barnet (t ex svår att komma ihåg, inte inom barnets begreppsvärld, visuellt svår). Man har gjort alla ansträngningar, att behålla Bliss´ symbolsystem så långt barnets inlärningsförmåga och begreppsutveckling medger.

Lärare och elever har uppmuntrats att vidga sin kunskap om symboler, genom att studera Semantografin. De symbolförenklingar och utvalda symbolförråd, som utvecklas för introduktion och nybörjarundervisning, kan lätt utvidgas till att omfatta orginalsymbolerna i blissystemet alltefter barnets mognad. Lärare eller elever, som vill fördjupa sig i Bliss´ filosofi, för att berika sitt symbolspråk, utlovas en fascinerande och ständigt utvecklande upplevelse.

Fysiska [illegible], måste beaktas i planeringsstadiet, så att man kan ha realistiska förväntningar. Graden av fysiskt handikapp avgör vilken typ av symbolkarta (och antal symboler), som barnet kan utnyttja. Man måste besluta om eventuellt berättigande till och möjlighet att använda elektroniska kartor, om barnet skall använda händer, fötter, ögon eller huvud, för att peka på symboler, och man måste även ta ställning till om barnet kan "peka" på symbolerna på egen hand eller via annan person.

Det förmodade antalet symboler, liksom snabbheten, med vilken barnet kan "peka" på dem, påverkar undervisningens inriktning.

Då man introducerar symboler till ett barn, skall man börja med de symboler som är mest betydelsefulla för barnet. I OCCC:s klassituation användes först en trettiosymbolskarta, men för enskilda barn på andra institutioner och skolor kan helt andra symbolurval ske. Om ett barn redan använder gester, för att meddela information, kan man lära barnet de blissymboler, som motsvarar gesterna, och på så sätt anknyta det nya kommunikationsmedlet till det han - hon redan har. Symboler, som ger barnet nya kommunikationsmöjligheter, skall också tas med tidigt i programmet.

FÖRSLAG PÅ [illegible] AV SYMBOLER TILL BARN

1 Bekanta Dig med symbolerna på 100-kartan. Lägg märke till om symbolerna ger betydelsen genom att likna föremålet i fråga, t ex ⌂ hus, eller genom att representera en idé, t ex ♡↑ glad, eller en kombination av båda, t ex □◎?⚡ tv. Studera betydelsen av beståndsdelarna och på vilket sätt ny betydelse erhålles i sammansatta symboler.

2 Välj två symboler (bland de basala 30 eller individuellt utvalda) att introducera till Ditt barn. Presentera dem i stort format (spelkortsstorlek) på barnets bord eller ge dem till barnet att bära med sig. Välj substantiv, adjektiv, "ja/nej" som första symboler. Välj alltefter barnets basala intressen, symbolernas kommunikationsvärde för barnet och lättheten att känna igen symbolen.

3 Förklara och demonstrera betydelsen av symbolerna och ge barnet en

omedelbar möjlighet att använda symbolerna, för att inleda en konversation med Dig. T ex:

I Om första symbolen är man och kvinna

a) Gör en promenad och låt barnet visa könet på varje person det möter.

b) Titta i fotoalbum.

c) Säg namnet på personer, som barnet känner; Låt barnet fastslå man eller kvinna medelst symbolerna.

II Om symbolerna är glad ♡↑ , ledsen ♡↓

a) Fråga barnet: "Hur känner Du Dig om..........

b) Titta i en bilderbok och beskriv känslorna på avbildade personer.

c) Berätta en historia för barnet; Stanna upp emellanåt och fråga hur personer, som Du berättar om, känner sig.

Försäkra Dig om, att barnet känner till föremålet, känslan eller handlingen, som symbolen representerar. Skapa situationer, där det är möjligt, att lära barnet begreppet. Då man lär ut t ex symbolen för man : Låt barnet möta tillräckligt många exempel på män, så att barnet förstår, att symbolen representerar mer än en man. Försäkra Dig om, att barnet skiljer på man och kvinna, att det inser, att en person kan vara både doktor och man eller kvinna, att en person fortfarande är man , oberoende av ålder (morfar) etc.

4 Se till, att det finns många tillfällen för tillämpning och repetition av nya symboler.

5 Om barnet klarar att skilja på de första två symbolerna och använder dem på rätt sätt följande dag, introducera då ytterligare två symboler, enligt beskrivningen i 3.

6 Repetera och använd alla införda symboler. Om barnet har svårigheter att skilja på de två första symbolerna, skjut upp deras användning och introducera två andra symboler i stället. Om ett barn

fortsätter att ha svårigheter, gör då en ny bedömning av hans - hennes lämplighet för symboler.

7 När barnet har ett förråd av 8 - 12 substantiv eller adjektiv, introducera då symbolen "jag" och verbet "vill, vill ha" eller "tycka om" . Visa hur barnet kan sätta samman 3 symboler för att bilda en fullständig sats, t ex "jag vill ha mat": , och uppmuntra barnet att sätta ihop en mening, så ofta som möjligt. Skriv ner meningen på ett papper, skrivtavla eller overheadprojektor, så att barnet ser raden av symboler.

8 Inför kroppsdelar och sedan handlingssymbolen (verboperatören). Visa för barnet, hur en kroppsdel kan representera handling för en del av kroppen. Man pekar först på handlingssymbolen och sedan på symbolen ifråga. När man skriver dessa symboler, placerar man verboperatören över kroppsdelen ifråga, så att det överensstämmer med andra verb. Ge barnet många erfarenheter, där det kan säga:

"Jag ser ______________________."

"Jag luktar ___________________."

"Jag hör ______________________."

9 Visa barnet symbolerna på andra ställen än på barnets karta, för att vara säker på, att barnet inte bara minns symbolerna genom deras placering. Så småningom införs dock bestämda platser för symbolerna, för att göra samtal lättare och snabbare. Det bör vara fasta platser för symbolerna på kartan för att underlätta kommunikationen, men smärre ändringar av symbolernas placering kan bli aktuella, när nya symboler introduceras.

10 Om barnet kan, uppmuntra det då att bilda meningar med symbolkorten.

11 När barnet på rätt sätt kan använda 20 - 30 symboler, kan man introducera 100-kartan.

INTRODUKTION AV 100-KARTAN

1 Ge barnet träning i att hitta de symboler det redan kan.

2 Fortsätt att samtala med dessa symboler. Fortsätt att skriva barnets symbolmeningar, så att han - hon får se dem.

3 När de kända symbolerna lätt och säkert kan lokaliseras, planera då lektioner, där Du introducerar en eller två nya symboler. Låt dem genast komma med i samtalet.

4 Ge barnet vid varje lektion tillfälle att fråga om en ny symbol, som de vill välja. Lär in tillvägagångsättet vad ?o följt av den symbol, som barnet vill lära. Repetera följande dag.

5 Rätta hastigheten, med vilken nya symboler införes, efter barnets inlärningsförmåga.

6 Tänk på att ägna speciell uppmärksamhet åt följande områden vid inlärningen av 100-kartan:

- frågor. Detta område fordrar mycket arbete och kommer att behöva uppmärksamhet under barnets hela symbolinlärningsperiod.
- seder (t ex artighetsfraser).
- känslor.
- användning av "motsats - symbolen", (för de barn, som kan förmodas förstå eller redan förstår detta begrepp). Om barnet inte är redo att använda "motsats-symboler", kan de [illegible] behövs [illegible] T ex glad och ledsen, stor och liten.
- användning av plural.
- användning av handlingssymbolen, för att bilda verb.
- pronomen: Jag, du.
- betydelsen av en pils riktning, t ex glad, rädd.
- betydelsen av symbolstorlek, t ex mun, sol.

7 Demonstrera för barnet det sätt, på vilket symboler kan ha flera olika betydelser (synonymer), genom egna exempel. Förklara symboler genom att använda deras olika betydelser: T ex stor, jättestor, väldig, omfångsrik.

200 - KARTAN

200-kartan sattes ihop, för att tjäna

1 som funktionell karta för barn, som på grund av fysisk eller mental skada inte kunde tänkas ha användning för ett större symbolantal,

2 som en övergångskarta för barn, som behöver en bro från 100-kartan till 400-kartan.

200-kartan ökar antalet adjektiv, verb och substantiv, som är tillgängliga för barnet och introducerar tempus (tidsformer), negationer, några prepositioner och adverb, alfabetet (detta kan läggas till 100-kartan så snart barnet är moget för det), "jättebra", "usch", konjunktionen (bindeordet) "och", två geometriska former, "tillhör...", "hör ihop med" och symboler, som fungerar som hjälpsymboler för att vidga den information, som på så sätt kan uttryckas: "symbol", "del av", "lika", "liknande", "kombinera" (se avsnittet om hjälpsymboler).

400 - KARTAN

400-kartan försöker ge ett vidgat ordförråd, och genom användning av hjälpsymboler, ett personligt supplement-lexikon och alfabetet (begynnelsebokstäver, stavning), ger kartan barnet full möjlighet att uttrycka sig.

NIVÅER BARNEN GENOMGÅR, FÖR ATT FÅ ETT FLYTANDE "SYMBOL-TAL"

(1) Att lära genom erfarenhet, att symbolerna kan fylla samma funktion som tal.
a) att pröva hur den vuxne organiserar sin värld (t ex "Benämner, klassificerar eller beskriver jag på samma sätt som Du skulle göra"?)
b) att testa kommunikationsmedlet - (t ex "Kan Du förstå, när jag säger det på det här sättet"?)
c) att kommunicera - (t ex "jag vill berätta det här för Dig").

(2) Att lära sig symbol-betydelse-förhållandet för varje symbol på kartan.

(3) Att lära sig att en symbol kan ha en hel rad betydelser.

(4) Att utveckla snabbhet att hitta symbolerna på kartan.

(5) Att lära sig använda symbolerna effektivt och meningsfullt för kommunikation.

(6) Att lära sig morfologin - känna igen och använda symboldelarna.

(7) Att lära sig skapa egna symboler, lära sig leka med, utforska och njuta av språket.

(8) Att utveckla förmåga att använda olika hjälpsymboler och tillvägagångssätt (metoder att kombinera symboler, både blissymboler och alfabetet).

NÅGRA PUNKTER ATT BEAKTA UNDER HELA SYMBOLINLÄRNINGSSKEDET

a) Förvärva skicklighet i att bli spontan och automatisk i symbolsvaren.
b) Utforska och utveckla tekniker för "symbol - talet", som hjälper barnet att öka förmågan att överföra sin åsikt till andra (i samråd med läraren).
c) Utsätta barnet för en vuxenmodell av svensk syntax.
1) Genom flitigt samtal med andra och
2) genom att andra pekar på eller skriver symboler.

LÄRARENS SVARSNIVÅER

För att förmå barnet att göra framsteg i att ge symbolmeddelanden, måste läraren vara medveten om och genomgå olika "svarsnivåer". Läraren måste komma ihåg, att det finns en skillnad mellan inlärning och kommunikation.

De vuxna, som inte kan symbolsystemet, kommunicerar med barnet på det sätt, som är bekvämast för dem. Barnet kommer med tiden att lära sig att anpassa sig till varierande svarsmetoder. Som lärare är Du intresserad av att barnet utvecklar skicklighet i att ge symbolmeddelanden. Din svarsnivå skall planeras, för att möta hans - hennes språkliga behov.

Hjälp barnet komma igenom följande stadier; undvik att försätta barnet i en situation, där Din"svarsnivå" blir för svår för honom - henne.

1 När Du introducerar eller arbetar med separata symbolkort, låt varje symbol, som barnet pekar på, följas av att Du säger ordet. Varje gång Du säger ett ord, låt det följas av, att Du samtidigt pekar på eller skriver symbolen.

2 När barnet börjar peka ihop korta meningar:

a) Säg betydelsen, som är skriven på kartan alltefterson barnet pekar på varje symbol, t ex MAN......SER......MAMMA

b) Upprepa betydelsen av de enskilda symbolerna i en följd, t ex"man ser mamma."

c) Utvidga meningen till att bli en svensk mening: " Mannen ser mamma".

d) Förbättra meningen till en form, som är acceptabel för barnet. T ex "En man såg mamma".

e) Be om vidare information via symboler eller ja - nejsvar och utvidga meningen ytterligare, om möjligt."Rektorn såg mamma på vägen till klassrummet idag".

Barnet behöver ovannämnda hjälp för att öva förmågan att bilda mer fullständiga satser. Så snart som barnet är bekant med förbindelsen mellan ord - symbol för de symboler som finns på kartan, kan alternativa betydelser uttryckas, så att barnet lär sig att handskas med de olika betydelser, som symbolen kan uttrycka. Med varje utvidgning av betydelsen har läraren möjlighet till aktiviteter för utveckling av språket och den kognitiva förmågan.

3 Alltefterson barnet blir säkrare på förhållandet symbol-betydelse kan läraren börja vänta tills barnet fullbordat en

fras innan han - hon verbaliserar vad barnet uttryckt och då utnyttjar situationen och syntaktiska ledtrådar för att genast komma fram till en utvidgad sats. Läraren måste vara känslig för, när ett barn inte längre behöver förstärkning av de enskilda symbolernas betydelse. Ett alternativt svar från läraren på detta stadium är att avstå från all verbaliserad repetition av barnets meddelanden och i stället omedelbart ge ett svar på vad barnet har "sagt".

4 På alla stadier kan det vara till nytta att skriva ner barnets meddelande - både för lärare och barn. Att se raden av symboler kan minska påfrestningen på korttidsminnet och göra att läraren kan koncentrera sig på innehåll och syntax. Läraren kan sedan svara på ett mer avspänt sätt.

5 Vid lämpliga tillfällen kan läraren använda sig av symbolerna för att samtala med barnet, antingen genom att använda barnets symbolkarta eller genom att skriva de symboler som behövs. Talet skall dock, vad beträffar läraren, alltid förbli en integrerad del av kommunikationen med barnet, beroende på dess snabbhet, tydlighet och det naturliga i att använda talet för läraren.

6 När barnet kan göra sig förstått, är det viktigt att läraren på ett okritiskt sätt gör barnet uppmärksamt på, att det behöver förbättra sitt meddelande. Det hjälper inte barnet, om läraren låtsas förstå eller gissa vad barnet menar. Läraren kan i stället börja med att be barnet berätta på ett annat sätt. Om det då inte lyckas, kan läraren strukturera situationen så, att barnets meddelande ger relevant information. Läraren kan föreslå alternativ som t ex "vilket slags föremål är det"? "Vad används det till"? "Vad är viktigast med det"? Eller, om det syftar på någon händelse "berätta vad som hände" etc. Att arbeta tillsammans på att klarlägga barnets symbolmeddelande, kan hjälpa barnet till oberoende användning av hjälpsymboler och kommer att stärka barnets förmåga att välja olika nivåer för kommunikation, när det umgås med personer, som har varierande kunskap om symbolspråket.

HJÄLPSYMBOLER

1 Den första symbol, som gör att barnet kan vidga sitt symbolförråd, är "motsats - symbolen". Den kan utnyttjas effektivt med adjektiv och adverb och kan vara till hjälp att kartlägga många begrepp för barnet när han - hon använder den. Försiktighet skall iakttagas, när barnet använder motsatssymbolen i samband med substantiv - ty barnet har kanske inte klart för sig den vuxnes uppfattning om substantivet och använder kanhända motsats-symbolen för att relatera till något som inte är relevant för den vuxne. Detta kan leda till tvetydighet. T ex om barnet säger "motsatsen till bil" och menar "cykel", kan det relatera till motsatsen i storlek, där den vuxne skulle relatera "motsatsen" till "typ av fordon".

2 "Lika" eller "liknande", "samma som" och "del av" är andra symboler, som barn kan lära sig använda effektivt, för att vidga sitt symbolförråd. T ex för att skildra en robot: "Liknande en människa och en maskin".
För att skildra en explosion: "Högt ljud samma som åska".
För att skildra någons finger: "Del av hand börjar på f".

3 En mycket användbar hjälpsymbol, som tillåter barnet att skapa nya symboler, är "kombinations-symbolen". Genom att peka på denna symbol, kan barnet visa, att det skall använda flera symboler för att bilda en symbolkombination, som skall ge en ny innebörd. Sålunda: "Utomhus-mat" betyder "picknick", "på låtsas-dam, som flyger i luften" betyder "häxa" osv. Kombinationssymbolen skall sättas både före och efter symbolsekvensen, för att omge den nya kombinerade symbolen.

4 "Symboldel" kan vara användbar i de fall, där barnet behöver betydelsen av en symbol, som är del av en sammansatt symbol, t ex för att säga "not" kan barnet peka på "symboldel" och "musik".

5 "Låter som" kan användas, för att visa, att man kan utnyttja en symbol, för att uttrycka meningen hos ett ord, som låter likadant, snarare än att ge en synonym till symbolen ifråga. T ex bok (trädet) låter som bok (litteratur).

SYMBOLER FÖR DET SVÅRT HANDIKAPPADE BARNET

Speciell hänsyn måste tas till kommunikationssättet för den svårt handikappade eleven. För att få perspektiv på undervisningsmetodik och förväntade resultat, görs här vissa kommentarer av Judie Barlow, lärare vid OCCC. Man hoppas, att hennes avsnitt om hjälpsymboler skall hjälpa till att understryka det svårt handikappade barnets behov av speciell ledning för att utveckla speciella kommunikationstekniker.

"Med det svårt handikappade barnet går symbolundervisningen framåt med en hastighet som är direkt kopplad till barnets [illegible] att få fram ett symbolmeddelande. I 1973 - 74 års symbol-klass planerade jag alla inlärningstillfällen med följande i minnet:
Svårt handikappade barn, som använder en karta med 200 symboler, gör detta långsamt. Inte alltid, i själva verket sällan, använder de hela meningar under det naturliga prata-samtalet. Med dessa två faktorer som utgångspunkt, är det möjligt att arrangera en rutin i klassen, som får symbolkommunikation att vara i ständig verksamhet.

Varje dag börjar barnen arbetet med en uppvärmningsperiod: De arbetar en och en med en frivillig medhjälpare, som skriver ner deras symbolmeddelanden. För svårt handikappade barn, kan 45 minuter resultera i 2, 3 eller 4 rader med 4 symboler i vardera. Det är medhjälparens uppgift, att ställa frågor, fråga efter olika satsdelar, adjektiv (beskrivande ord), verb etc - allt för att hjälpa till, att på papper rekonstruera (så att barnet kan se det) barnets idéer. En skicklig medhjälpare lägger inte till något, men hjälper barnet att lokalisera de mest verksamma och effektiva metoderna, för att få fram sin idé (ofta genom ingående frågor). Alltså behövs mycket tid för utbildning av frivilliga medhjälpare. För att veta var barnet befinner sig i symbolprogrammet, måste läraren få ständiga rapporter om alla förändringar i barnets symbolutbud. Av denna anledning måste var och en, som arbetar ensam med barnet, känna till de olika metoder, ledtrådar, klassindelningar och förutbestämda mönster för svensk syntax, vilka man strävar efter i meddelandena. (Se hjälpsymboler)
Efter 45 minuters halvprivat samtal sammanstrålar gruppen och delger vad varje barn önskar, att övriga skall få veta från den tidigare stunden med en medhjälpare. Det är en"finslipningsprocess", därför att detta andra

meddelande ofta ger barnet en möjlighet att ändra, utveckla och förbättra sina nyheter. Han - hon måste också försvara dom vid frågor från sina kamrater. Som samordnare vid denna gruppsammankomst kan läraren be andra i gruppen ställa frågor till talaren. Hon - han kan be om fler symboler, fullständigare och utförligare beskrivning. Hon - han kan leda gruppen så, att de andra barnen får tänka och använda sina symbolkartor i en förenad ansträngning att verkligen "läsa" det första barnets nyheter. Så kan ett verkligt samtal kors och tvärs komma till stånd. En sådan period kan pågå en timme, men tycks vara mest effektiv, om den begränsas till 30 - 40 minuter. Därvid tvingas fram hastighet med särskild tonvikt på symbolanvändning för att få fram ett speciellt budskap.

Det är många hjälpsymboler, som måste behärskas av barnet, för att först få de 200 symbolerna funktionella och därefter skapande:

1 Redan beskriven i första handledningen:
"motsats"
"liknande"
"kombination"
"del av symbol"
"låter lika"

2 Som del av läsförberedande program (undervisning) vill jag tillägga:
a) låter lika, engelskt exempel eye - I
börjar lika, som i mamma - mun - man
och slutar lika, som i vatten - ben - vän
b) ser ut som, som i födelsedag - ledighet - lördag - söndag
pappa - bror
(drar uppmärksamheten till identiska symbolkomponenter)
c) regelbunden användning av vänster- och högerteknik
d) ^ handlingssymbolen för att visa på verb
e) ˅ för att ändra symboler till adjektiv eller adverb.
f) Alfabetet för detaljbeskrivning av mer specifika betydelser.
g) Plural för att förtydliga betydelsen.
h) Tempus (tidsformer) som ovan.
i) Vid frågor - använd en bestämd teknik - be alltid om utförlig information om:
Känslor, handlingar, storlek, form, färg, jämförelser. Alla dessa frågor tjänar till att hjälpa barnet bygga upp sina färdigheter i

att klassificera material.

j) Använd synonymer till varje symbol, för att ge insikt i att det finns flera betydelser för varje symbol.

Slutligen behöver dessa barn veta hur man använder och känner sig behjälpt av telegramstil. Varje barn tenderar att utveckla ett personligt sätt att använda symbolerna. Mycket av det, som vi betraktar som telegrafisk kommunikation, är en naturlig stilart för varje barn. Och stilarterna är lika många, som det finns barn. Till följd därav behöver kanske barnet hjälp att organisera sina tankar inom en något strukturerad ram, när det arbetat en kort tid med symboler. Kort sagt, han - hon bör lära sig använda "?", när det behövs som en ledtråd till vad som kommer, barnet skall förstå verbens betydelse som viktiga uttrycksmedel och likaså tidens eller tempus betydelse, som viktiga, när ett meddelande behöver förtydligas.

SAMMANFATTNING

Framstegen, som varje barn gör, kommer att influeras av faktorer, som hänför sig till barnets inlärningsförmåga och till inlärningssituationen. Om läraren omsorgsfullt fattar beslut om symbolernas lämplighet och sedan arrangerar, genom att välplanerat och regelbundet symbolinlärningsprogram, en rad situationer där symbolanvändning är funktionell och lönande, en avstressad och motivationsskapande inlärningsmiljö, kontakt med accepterande vuxna och möjlighet till umgänge med jämnåriga, kommer han - hon att ge sitt barn chans att utveckla sin egen speciella kommunikation, sociala, emotionella och kognitiva förmåga.

Through language (Speech or Symbols)

Child is able to:

* Test ideas
* Acquire information
* Ask questions
* Grow in ability to generalize and use abstract symbols.
* Participate in imaginative and creative explorations.
* Develop values, beliefs, attitudes.

Child is able to:

* Relate with adults
* Relate with peers
* Role-play
* Devt. of self-image
* Devt. of awareness of feelings of others.
* Progress beyond egocentric stage

FIGURE 1

Child is able to:

* Release emotional tension
* Express feelings about self and others

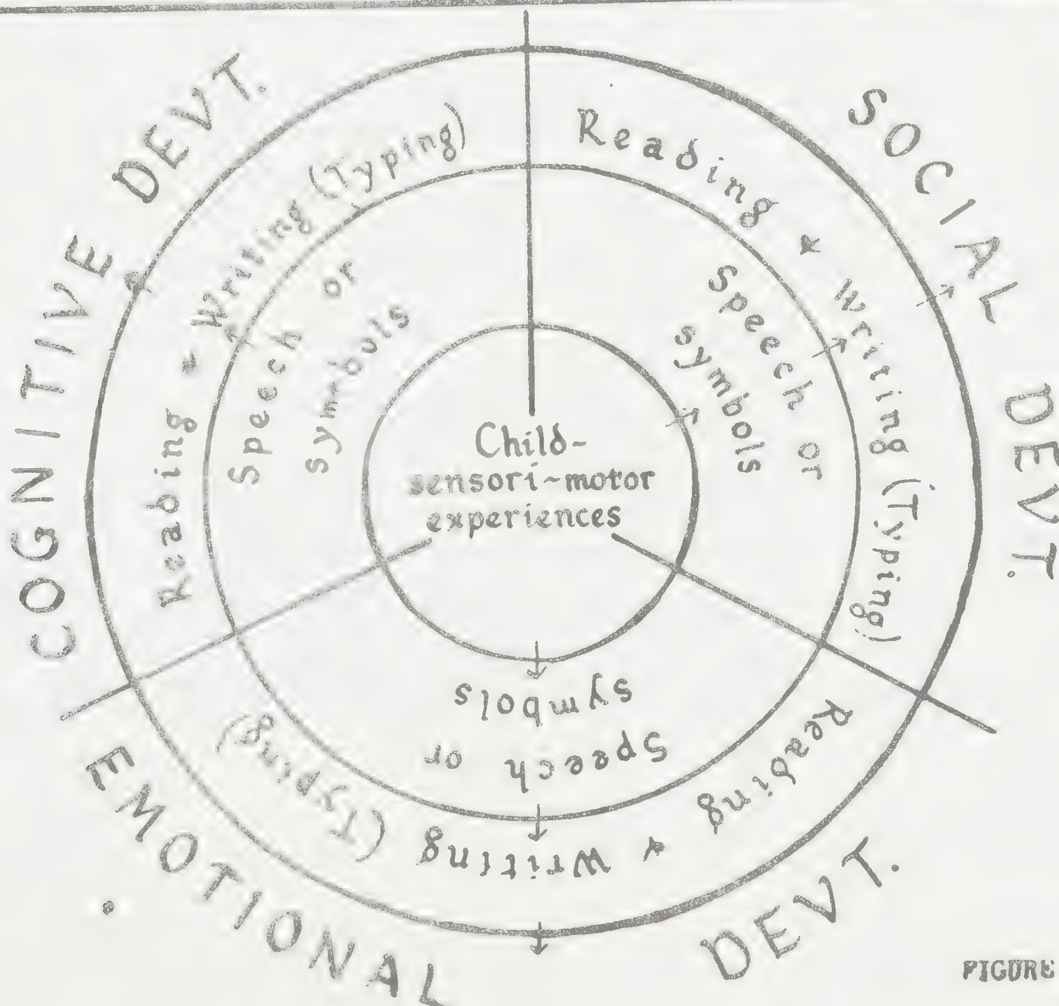

FIGURE 2

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	hello good-bye	question	I,me(my)	like	happy	make action	food	pen,pencil	friend	animal
3	please	why	you(your)	want	angry	mouth	drink	paper, page	GOD	bird
4	thanks	how	man	come	afraid	eye	sleep	book	house	flower
5	I'm sorry	who	woman	give	funny	legs	toilet	table	school	water
6	opposite	what thing	father	make	good	hand	pain	television	hospital	sun
7	much, many	which	mother	help	big	ear	clothing	news	store	weather
8	music	where	brother	think	young,new	nose	outing	word	show	day
9		when	sister	know	difficult	head	car	light	room	week-end
10		how many	teacher	wash	hot	name	wheelchair	game,toy	street	birthday

100 VOCABULARY
(December 1975)

Blissymbolics Communication Foundation
862 Eglinton Avenue East,
Toronto, Ontario, Canada M4G 2L1

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u
1	left		no				belongs to, possessive	and	combine	opposite	like, similar	part						yes		right	
2	A a	B b	C c	D d	E e	F f	G g	H h	I i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	P p	Q q	R r	S s	T t	
3	hello good-bye	question	I, me(my)	you(your)	make action in the past	like	walk, go	symbol	happy	angry	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
4	please	who	he, him(his)	she, her	make action in the present	want	come		excited	afraid		eye	colour	ABC	wheelchair	chair	house	GOD	night	day	U u
5	thanks	what thing	we, us, (our)	they, them, (their)	make action in the future	can, be able	work		funny	lucky	food	mouth	thing	pen, pencil	car	table	school	animal	sun	yesterday	V v
6	you're welcome	why	man	woman	not	have	play		good	special	drink	legs	tool	paper, page	bus	bed	show	bird	weather	today	W w
7	I'm sorry	how	father	mother	love	give	help	in	big	young, new	clothing	hand	container	book	airplane	door	hospital	fish	rain	tomorrow	X x
8		when	brother	sister	laugh		sleep	on	long	full	toilet	ear		letter	boat	window	street	flower	snow	time	Y y
9		where	family	child	tease	make	wash	to	heavy	hot	pain	nose	vegetable	story	money	room	store	tree	earth	morning	Z z
10	much, many	which	teacher	nurse	cry		grow	up	dirty	soft	make believe	teeth	bread	news	gym	floor	light	country	sky	afternoon	
11	more	circle	therapist		think		end, stop	before	quick		dead	head	fruit	word	music	wall	telephone	outing	water	week-end	
12	all	square	friend	visitor	know	learn	attach, stick	here	open	difficult	broken	body	milk	name	art	cupboard	television	gathering	fire	birthday	

Blissymbolics Communication Foundation
862 Eglinton Avenue East,
Toronto, Ontario, Canada M4G 2L1

200 VOCABULARY
(December 1975)

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	
1																										
2	command & intensity	symbol part	metaphor	sounds like	no	–	belongs to, possessive	and	with	opposite	part	who, which, that	combine	making descriptive	plural	thing	same as	like, similar	different	–	yes	measure	count	take away	add	2
3	A a	B b	C c	D d	E e	F f	G g	H h	I i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	P p	Q q	R r	S s	T t	U u	V v	W w	X x	Y Z y z	3
4	hello good-bye	if	I, me	you	past ago	present now	future then	walk, go	can be able	a an	good			colour	number	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	4
5	please	or	he, him	she, her	make action in the past	make action in the present	make action in the future	come	eat	the	young, new	happy	sad	ear	food	game, toy	pen, pencil	clothing		table	(1000) thousand	(100) hundred	(10) ten	(1) unit	period	5
6	thanks	but	we, us	they, them	did, done	do, does	will do	work	see	this	quick	funny	upset	eye	drink	doll	paper page	dress	wheelchair	chair	house	animal	GOD		comma	6
7	you're welcome	about	person	it	was, were	be, am, are, is	will be	read	hear	that	difficult	attractive	mean	mouth	toilet	thing	book	pants	car	bed	school	pet	sun	day	morning	7
8	I'm sorry	by	man	woman	had	have, has	will have	play	say, speak	all	make-believe	excited	angry	nose	medicine	tool	workbook	blouse, shirt	bus	light	hospital	bird	moon	night	afternoon	8
9		because	father	mother	may	make [illegible]	not	fight	touch	each	special	lucky	afraid	teeth	milk	cutlery	letter	coat, sweater	taxi	television	store	fish	star	yesterday	time	9
10	question	in order to	brother	sister	like	want	sleep	swim	to	from	correct	proud	sick	hand	bread	handle, switch	parcel	underwear	train	telephone	plaza	insect	weather	today	hour	10
11	answer	maybe	–	–	love	feel	wash	stand	before	in	interesting	safe	alone, only	legs	soup	scissors	symbol	stockings, socks	tricycle	electricity	money	tree	rain	tomorrow	minute	11
12	who	baby	uncle	aunt	laugh	need	dress	sit	after	out	big	little	broken	head	meat	needle	word	shoes	airplane	room	show	flower	cloud	holiday	birthday	12
13	what thing	child	cousin	relative	tease	let	change	knee	for	on	long	heavy	dead	hair			news	pocket	boat	door	garage	grass	snow	week end	spring	13
14	why	teenager		family	cry	give	grow	put	up	again	much [illegible]	soft	wet	body	cheese	container	story	accessory	elevator	window	street	seed	ice	week	summer	14
15	where	adult	teacher	friend	think	get	marry	carry	down	too much	to	open	hot	pain	egg	comb		towel	outing	floor	backyard	hill	thunder	month	fall	15
16	when	square	therapist	doctor	know	keep, save	surprise	end, stop	forward	enough	[illegible]	dirty	loud	name	vegetable	machine	art	metal	gathering	wall	country	earth	sky	year	winter	16
17	how	circle	nurse	dentist	learn	catch	cut	help	under	much, many		expensive	early		fruit	typewriter	flag	plastic	hobby	stairs	park	air	wind			17
18	which	triangle	policeman	workman	guess	find	look	try	between	more	here		late	protection	dessert	[illegible]	music	glass	sport	cupboard	lake	water	pollution			18
19	how many	rectangle	visitor	stranger	forget	choose	attach, stick	wish	around	most	there	left	right	idea	treat	desk	record	cloth	gym	furniture	pore	fire	garbage			19
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v	w	x	y	

Blissymbolics Communication Foundation
862 Eglinton Avenue East,
Toronto, Ontario, Canada M4G 2L1

100 VOCABULARY
(December 1 '75)